

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Філологічний факультет
Кафедра української філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної
роботи

О. В. Когутюк

2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКП 18 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Денної форми навчання

Філологічний факультет

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури» для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

спеціаліст вищої категорії, старший викладач кафедри української філології Бабій А. П.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української філології (Протокол №1 від 29 серпня 2022 року)

Завідувач кафедри української філології,
кандидат філологічних наук Н.І. Скрипник

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова
	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	
Семестрів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 7		3-й
Модулів - 2		Семестр
Загальна кількість годин – 148		1-й, 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. (1-й семестр); 4 год. (2-й семестр); самостійної роботи студента – 0,6 (1-й семестр), 1,04 (2-й семестр)	Освітній ступінь: Бакалавр	Лекції
		68 год.
		Практичні
		60 год.
		Самостійна робота
		32 год.
		Лабораторні
		20 год.
		Вид контролю:
		усний екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури» є ознайомлення студентів із етапами розвитку методики викладання літератури в школі як науки та мистецтва; формування в них умінь та навичок складання конспекту уроку та сценарію позакласного заходу з літератури; ознайомлення з прийомами цілісного аналізу тексту художнього твору; із засобами розвитку читацької культури школярів, а також формування загальних та спеціальних професійних компетентностей.

Завданнями навчальної дисципліни є:

– **теоретичні:** навчити студентів використовувати всі найзначніші надбання методики, не дотримуючись, проте, її положень сліпо, а творчо розвиваючи їх; добирати до кожної конкретної навчальної ситуації оптимальні форми, методи та прийоми роботи, які дадуть за певних обставин найвищий виховний та навчальний ефект; ознайомити студентів із передовим досвідом учителів-новаторів, що виявився у вдосконаленні і створенні нових прийомів та методів викладання літератури;

– **практичні:** ознайомити студентів із практикою школи, шкільними програмами й підручниками; у процесі практичних занять навчити виконувати окремі завдання, пов'язані з вихованням і навчанням учнів, відтворювати фрагменти окремих типів уроків, складати календарні та поурочні плани; виховати свідоме ставлення до мовлення, до культури, логіки, техніки мови; підтримувати прагнення студентів удосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

2.1. Компетентності

2.1.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної галузі та професійної діяльності.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

2.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в галузі предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та

індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

2.1.3. Результати навчання

Під час лекційних та практичних занять, навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають таких умінь та навичок:**

РН3. *Називає і аналізує* методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; *критично оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає*

ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 1. *Знає* сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури; мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та світі.

ПРН 2. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; *порівнює* мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 5. *Застосовує* різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 6. *Використовує* гуманістичний потенціал української мови та літератур для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 7. *Володіє* особистісно орієнтованим, діяльнісним, компетентнісним та іншими сучасними підходами до викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури, застосовує український та міжнародний досвід в навчанні здобувачів освіти.

ПРН 8. *Володіє* методами й методиками діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератур; *уміє* здійснювати педагогічний супровід.

ПРН 14. *Уміє* працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 168 год., із них 68 год. – лекції, 38 год. – практичні заняття, 20 год. – лабораторні заняття, 32 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури» завершується екзаменом.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Наукові основи вивчення української літератури в школі

Тема 1. Методика навчання української літератури як наука. Становлення і розвиток шкільної літературної освіти (лекц. 2 год.).

Лекція 1. Методика навчання української літератури як наука, що стоїть на стику літературознавства і педагогіки. Залежність методики від специфіки літератури як виду мистецтва та від освітньо-виховних завдань. Зв'язок методики української літератури з іншими навчальними предметами: літературознавством, психологією, педагогікою, історією, методикою мови. Становлення і розвиток шкільної літературної освіти (2 год.).

Тема 2. Освітньо-виховні завдання шкільного курсу літератури (лекц. 2 год.).

Лекція 2. Завдання шкільного курсу літератури. Визначна роль літератури як шкільного предмета у вихованні учнів, у всебічному, гармонійному розвитку особистості. Виховання розуміння пріоритетного значення загальнолюдських цінностей добра, справедливості, совісті, милосердя; виховання національної гідності. Усвідомлення історичного коріння народу. Формування високої моралі. Виховання патріотизму, поваги до інших народів (2 год.).

Тема 3. Шляхи розвитку методики навчання української літератури (лекц. 2 год.).

Лекція 3. Розвиток методики української літератури як науки. Основні праці О. Дорошкевича, П. Волинського. Погляди В. Сухомлинського на викладання літератури в школі. Науково-методична діяльність Т. Бугайко, О. Мазуркевича та ін. Педагогічна діяльність М. Рильського, його погляди на вивчення літератури в школі. Історичні етапи розвитку української літератури.

Методика літератури на сучасному етапі. Створення альтернативних програм та шкільних підручників, впровадження їх у практику (2 год.).

Тема 4. Розвиток шкільної освіти від XVI ст. до XIX. Методика літератури на сучасному етапі (лекц. 2 год.).

Лекція 4. Шкільна освіта в Україні в період із XVI по XIX ст. Перші українські гімназії. Києво-Могилянська академія. Літературознавча діяльність Г. Сковороди, Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка, Х. Д. Алчевської. Методика літератури кінця XIX–поч. XXст. Вклад Б. Грінченка у розвиток української шкільної освіти. Художні твори С. Васильченка про долю вчителя. Дискусії 20-х рр. про деякі положення викладання літератури в школі. Методика літератури на сучасному етапі (2 год.).

Тема 5. Зміст і структура шкільної літературної освіти. Програми з української літератури (лекц. 2 год.).

Лекція 5. Принципи викладання літератури в школі. Стереотипи та нові підходи до викладання української літератури. Зміст і структура шкільного курсу літератури. Програми з української літератури. Визначення змісту й обсягу шкільної літературної освіти – одне з основних досягнень методики літератури (2 год.).

Тема 6. Хронологічно-тематичний принцип побудови курсу літератури в 5–7 класах. Зміст завдань з української літератури для класів, що навчаються за програмою НУШ (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 1. Структура програми з української літератури для 5–7 класів. Хронологічно-тематичний принцип побудови курсу літератури в 5–7 класах. Зміст програми з української літератури для класів, що навчаються за програмою НУШ (2 год.).

Тема 7. Пропедевтичний характер курсу літератури у 8-х класах. Вивчення елементів теорії літератури у 5–8 класах (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 2. Роль пропедевтичного характеру побудови курсу літератури у 8-х класах для системного сприймання навчального матеріалу. Особливості вивчення елементів теорії літератури у 5–8 класах (2 год.).

Тема 8. Історично-хронологічні закономірності розвитку української літератури – курс програми 9–11 класів. Найважливіші положення теорії літератури. Календарне планування. (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 3. Програма з української літератури для 9–11 класів. Історично-хронологічні закономірності розвитку української літератури. Вивчення найважливіших положень теорії літератури. Календарне планування (2 год.).

Тема 9. Особливості вивчення української літератури в школах різних типів (рівень стандарту, академічний та профільний рівень) (лекц., 2 год.).

Лекція 6. Програми з української літератури для шкіл різних типів (рівень стандарту, академічний та профільний рівень). Особливості навчальних програм академічного та профільного рівня вивчення літератури. (2 год.).

Тема 10. Учитель-словесник і його професійні якості. Наукова організація праці вчителя літератури. Шкільний кабінет української літератури (лекц., 2 год.).

Лекція 7. Учитель літератури та його роль у навчанні й вихованні учнів. Вимоги до вчителя літератури: професіоналізм, широка ерудиція, високі моральні якості, інтелігентність, розвинені естетичні смаки. Володіння навиками ораторського мистецтва, певний артистизм. Достатня психологічна підготовка, вміння встановити дружні контакти з класним колективом і кожним учнем зокрема. Наукова організація праці вчителя літератури. Шкільний кабінет української літератури (2 год.).

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Основні етапи вивчення художнього твору на уроках української літератури

Тема 11. Урок української літератури як основна форма навчально-виховного процесу (лекц. 2 год.).

Лекція 8. Урок – основна форма вивчення української літератури. Підготовка вчителя до уроку. Опрацювання текстів художніх творів, літературознавчих матеріалів. Добір ТЗН, унаочнення різних видів. Вибір структурної форми уроку, методів та прийомів опрацювання матеріалу, перевірки домашнього завдання тощо. Підвищення ефективності вивчення літератури в умовах кабінетної системи (2 год.).

Тема 12. Типи уроків класного читання (практ. 2 год.).

Практичне заняття 1. Поняття про урок, про класно-урочну систему організації навчального процесу. Уроки-диспути, уроки-семінари, конференції, уроки-дослідження - види нестандартних уроків літератури, їх особливості та місце у навчальному процесі. Урізноманітнення структурних типів уроку як засіб активізації уваги учнів й піднесення ефективності навчального процесу. Урок у лекційно-заліковій системі. Пояснення матеріалу блоками на уроках-лекціях. Уроки класного читання (2 год.).

Тема 13. Моделі уроків української літератури: традиційні та нестандартні. Структура уроків різних типів (практ. 2 год.).

Практичне заняття 2. Традиційна типологія уроків. Нестандартні уроки. Методичні рекомендації МОН щодо типів уроків в загальноосвітній школі. Моделі уроків української літератури – філософського, психологічного, історичного дослідження. Моделі уроків української літератури: структура уроків різних типів (практ. 2 год.).

Тема 14. Вивчення біографії та ідеостилу письменника (практ. 2 год.).

Практичне заняття 3. Вивчення біографії письменника як важливий фактор усвідомлення місця його творчості в літературному процесі. Виховне спрямування вивчення біографії. Особлива роль наочності, документальних матеріалів (епістоляріїв, мемуарної літератури, біографічних художніх творів, кінофільмів тощо) (2 год.).

Тема 15. Основні етапи вивчення літературного твору (лекц. 2 год., практ. 2 год.).

Лекція 9. Підготовка до сприйняття художнього твору. Первинне читання та прийоми усвідомлення тексту художнього твору. Поглиблене засвоєння художнього твору в процесі другого читання. Етап текстуального вивчення

літературного твору. Концептуальні основи аналізу художнього тексту в школі. Науковий та шкільний аналізи художнього тексту. Найважливіші літературознавчі методи аналізу художнього твору (2 год.).

Практичне заняття 4. Види читання художнього твору. Читання як методичний прийом. Диференціація видів читання за віковими особливостями учнів (2 год.).

Тема 16. Етап аналізу літературного твору (лекц., 2 год.).

Лекція 10. Аналіз літературного твору. Поетапність аналізу художнього твору. Структурні компоненти аналізу твору (2 год.).

Тема 17. Підсумкові заняття як завершальний етап вивчення твору (практ., 2 год.).

Практичне заняття 5. Завдання підсумкових занять як завершального етапу вивчення твору. Перевірка розуміння учнями прочитаного, відчуття його, особисті враження. Форми проведення підсумкових занять (2 год.).

Тема 18. Засоби вивчення української літератури: підручники, інформаційні технології, мультимедійні та інші засоби навчання (практ., 2 год.).

Практичне заняття 6. Підручники і посібники з української літератури. Використання інформаційних технологій на уроках, мультимедійних та інших засобів навчання (2 год.).

Тема 19. Аналіз підручників з української літератури для шкіл різних рівнів (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 4. Підручників з української літератури для шкіл різних рівнів. Хрестоматії з української літератури. Переваги і недоліки текстової частини підручників та їх оформлення (2 год.).

Тема 20. Інтерактивні технології навчання на уроках літератури (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 5. Створення презентацій на літературні теми. Використання мультимедійних матеріалів: відео, фільмів, документальних стрічок, аудіозаписів. Проведення заочних екскурсій літературними місцями. Проведення ігор і ситуативних вправ (2 год.).

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Вивчення творів х погляду їх жанрово-родової специфіки

Тема 21. Особливості вивчення різних видів навчального матеріалу (лекц., 2 год.).

Лекція 11. Особливості вивчення різних видів навчального матеріалу (2 год.).

Тема 22. Методика вивчення епічних творів (лекц., 2 год.).

Лекція 12. Жанри епічних творів та особливості вивчення кожного з них. Класне читання художньої прози. Види вступних бесід до вивчення епосу. Літературознавчий аналіз та особливості художньої мови епічних творів (2 год.).

Тема 23. Методика вивчення ліричних творів (практ., 2 год.).

Практичне заняття 7. Особливості лірики як жанру, риси, якими вирізняється цей жанр з-поміж інших. Порядок аналізу ліричних творів. Особливості художньої мови віршованих текстів (2 год.).

Тема 24. Методика вивчення драматичних творів (практ., 2 год.).

Практичне заняття 8. Художні особливості драматичних творів. Види роботи над текстом драматичного твору. Способи ознайомлення зі структурою твору: дійовими особами, ремарками, позасюжетними елементами. Аналіз драматичних творів (2 год.).

Тема 25. Методика вивчення фольклорних творів (практ., 2 год.).

Практичне заняття 9. Види фольклорних творів, передбачені навчальною програмою. Методика вивчення різних жанрів фольклору. Спостереження за народними традиціями в процесі опрацювання окремих фольклорних жанрів (2 год.).

Тема 26. Вивчення літературно-критичних та літературознавчих праць (лекц., 2 год.).

Лекція 13. Літературно-критичні та літературознавчі праці, рекомендовані навчальною програмою середньої школи. Основні прийоми їх вивчення: конспектування, написання рефератів, складання планів (2 год.).

Тема 27. Формування в учнів теоретико-літературних понять (лекц., 2 год.).

Лекція 14. Вивчення елементів теорії літератури. Розкриття теоретико-літературних положень та понять на матеріалі конкретного літературного твору. Пропедевтичний характер вивчення теорії літератури в 5–6 класах. Обсяг і система відомостей із теорії літератури в 5–11 класах. Практичне застосування знань із теорії літератури при вивченні історії літератури, аналізі програмних творів (2 год.).

Тема 28. Специфіка вивчення літератури рідного краю (лекц., 2 год.).

Лекція 15. Історичне краєзнавство. Економічне краєзнавство. Природне краєзнавство. Мистецьке краєзнавство. Шкільне літературне краєзнавство (2 год.).

Модульна контрольна робота № 3 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Методи та прийоми вивчення української літератури в школі

Тема 29. Загальний огляд методів і прийомів вивчення української літератури в школі (лекц., 2 год.).

Лекція 16. Поняття про шкільний метод викладання літератури як тип взаємозв'язків між учителем і учнем. Методичний прийом як явище допоміжного плану, скероване на окремі питання чи аспекти вивчення програмного матеріалу. Вибір методу залежно від мети уроку та літературного матеріалу, від вікових та педагогічних особливостей учнів. Методи вивчення української літератури – традиційні та інноваційні (2 год.).

Тема 30. Метод бесіди. Види бесіди. (практ., 2 год.).

Практичне заняття 10. Педагогічна суть методу бесіди. Евристична бесіда. Репродуктивна бесіда. Навчальний матеріал, що відповідає особливостям бесіди. Інтерактивні форми роботи, побудовані за принципом методу бесіди. Умови для розвитку самостійного мислення й активізації учнів. Глибоке засвоєння матеріалу. Можливість охопити активною участю в роботі більшість учнів класу (2 год.).

Тема 31. Метод лекції. Види лекцій (лекц., 2 год.).

Лекція 17. Матеріал, який доцільно вивчати методом лекції: вступні та оглядові теми, підсумки вивчення монографічних тем, узагальнення вивченого, аналіз складних літературних творів. Можливості охоплення в лекції значної кількості навчального матеріалу. Лекція вчителя як зразок логічно-послідовного, емоційного викладу, правильної літературної мови. Недоліки лекції щодо активної участі учнів у навчальному процесі (2 год.).

Тема 32. Метод спостереження над літературним матеріалом (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 6. Аналіз твору з використанням підручників; за даним учителем планом; за вузловими запитаннями. Самостійний аналіз твору чи опрацювання окремого питання. Максимальні можливості для диференційованого підходу, розвитку індивідуальних особливостей учнів (2 год.).

Тема 33. Метод аналізу, узагальнення, порівняння (практ., 2 год.).

Практичне заняття 11. Аналіз літературних творів різних жанрів. Формування вмінь робити узагальнення, висновки. Широке застосування методу порівняння у процесі вивчення української літератури (2 год.).

Тема 34. Метод наочності, її різноманітність й інтерактивність (практ., 2 год.).

Практичне заняття 12. Метод наочності – обов'язковий елемент уроків української літератури, її різноманітність й інтерактивність. Застосування на уроках літератури прогресивних інноваційних технологій навчання – один із важливих напрямків розвитку шкільної освіти – особистісно-орієнтованій.

Комп'ютерних, проєктні та інтерактивні технології навчання. Види комп'ютерних технологій: інформативні, бібліотечні, технології освітнього менеджменту, інтелектуально-експертні, навчально-методичні (2 год.).

Тема 35. Ігрові методи. Організація конкурсів, змагань, рольових ігор на уроках літератури (практ., 2 год.).

Практичне заняття 13. Ігрові методи як засіб активізації навчальної діяльності. Конкурси, змагання, рольові ігри та їхнє значення на уроках літератури (2 год.).

Тема 36. Самостійна робота учнів. Метод проєктів, круглих столів, дискусій (лекц., 2 год.).

Лекція 18. Диференціація самостійної роботи учнів. Метод проєктів, круглих столів, дискусій. Можливості для розвитку самостійного мислення учнів, оцінки ними літературних творів, вироблення практичних навиків аналізу твору, роботи над літературно-критичними джерелами. Складність контролю над засвоєнням матеріалу всіма учнями, різниця між наслідками роботи сильніших і слабших учнів (2 год.).

Тема 37. Основні методичні прийоми роботи з учнями на уроках літератури (лекц., 2 год.).

Лекція 19. Різноманіття методичних прийомів роботи з учнями на уроках літератури. Робота над завданнями підручників та посібників. Різні види читання. Використання технічних засобів навчання: перегляд навчальних телепередач, літературні екскурсії, колективний перегляд кінофільмів, спектаклів. Учніські доповіді, реферати тощо (2 год.).

Тема 38. Проблемне викладання української літератури (лекц., 2 год.).

Лекція 20. Проблемність як дидактична форма організації вивчення навчального матеріалу. Педагогічна суть проблемного навчання. Створення проблемних ситуацій, постановка проблемних питань, використання життєвого та сенсорного досвіду учнів у процесі проблемного навчання (2 год.).

Модульна контрольна робота № 4 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Розвиток літературно-творчих здібностей учнів та оцінювання навчальних досягнень

Тема 39. Розвиток усного і писемного мовлення учнів у процесі шкільного вивчення літератури (лекц., 2 год.).

Лекція 21. Підвищення культури мовлення засобами художньої літератури. Види роботи з розвитку усного мовлення школярів на уроках літератури (2 год.).

Тема 40. Система творчих робіт. Типи і структура уроків із розвитку мовлення школярів (лекц., 2 год.).

Лекція 22. Наукові основи класифікації наукових робіт. Система творчих робіт. Типи уроків із розвитку зв'язного мовлення, їх структура. (2 год.).

Тема 41. Особливості навчання учнів писати творчі роботи різних типів (лекц., 2 год.).

Лекція 23. Творча робота як вид навчальної діяльності. Підготовка до написання творів різних типів. Навчання учнів писати творчі роботи різних типів (2 год.).

Тема 42. Написання реферату на літературознавчу тему (лекц., 2 год.).

Лекція 24. Реферат як зразок наукового твору. Вимоги до написання реферату на літературознавчу тему. Особливості структури та оформлення реферату (2 год.).

Тема 43. Навчання учнів робити порівняльну характеристику героїв (практ., 2 год.).

Практичне заняття 14. Різні види характеристики образів твору. Особливі вимоги до порівняльної характеристики героїв. Зразки епічних творів, під час аналізу яких доцільно робити порівняльну характеристику образів. (2 год.).

Тема 44. Формування вмінь цитатної характеристики героїв твору (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 7. Цитатна характеристика героїв твору як показник вміння аналізувати художній образ. Поєднання цитати і коментаря або критичної оцінки. Оформлення цитат (2 год.).

Тема 45. Складання конспекту, плану, тез доповіді на літературну тему (лекц., 2 год.).

Лекція 25. Формування вміння писати конспект. Складання плану різних видів. Теми з української літератури, які можуть містити тези доповіді на літературну тему (2 год.).

Тема 46. Система роботи над усним переказом художнього тексту (практ., 2 год.).

Практичне заняття 15. Навчальна мета переказу тексту художнього твору. Літературні жанри, які доцільно переповідати. Диференціація роботи над усним переказом художнього тексту. Різні види переказу. (2 год.).

Тема 47. Навчання відтворювати діалогів та полілогів, читати твори в ролях (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 8. Роль діалогів та полілогів як позасюжетних елементів художнього твору. Навчання відтворювати діалогів та полілогів. Методичне значення читання твору в ролях (2 год.).

Тема 48. Навчання виразного читання гумористичних творів (практ., 2 год.).

Практичне заняття 16. Ключ до розуміння гумористичного жанру. Виразне читання гумористичних творів. Вираження емпатії та емоційний супровід читання художнього гумору (2 год.).

Модульна контрольна робота № 5 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Позакласна й позашкільна робота з української літератури

Тема 49. Система навчання самостійному читанню (лекц., 2 год.).

Лекція 26. Читацькі вміння на навички складають складну читацьку діяльність, у процесі якої формується читацька самостійність. Етапи формування читацької самостійності учнів. Підготовчий етап формування читацької самостійності. Навчальний етап формування читацької самостійності. Основний етап формування читацької самостійності (2 год.).

Тема 50. Уроки позакласного читання (лекц., 2 год.).

Лекція 27. Роль і педагогічна мета позакласної роботи з літератури. Поглиблення літературної освіти та естетичний розвиток учнів, ідейно-виховне спрямування позакласної роботи з літератури. Підбір творів для уроків позакласного читання (2 год.).

Тема 51. Шкільні факультативні курси з української літератури (лекц., 2 год.).

Лекція 28. Характеристика програм факультативних занять, особливості їх побудови. Піднесення рівня літературної освіти учнів, вироблення вмінь та навичок самостійної дослідницької роботи учнів, що мають певне літературне обдарування, та розвиток їх творчих здібностей; професійна орієнтація учнів на філологічні спеціальності. Методика проведення факультативних занять. Індивідуальна робота при вивченні факультативного курсу (2 год.).

Тема 52. Колективне відвідування театру, кіно. Виготовлення фотомонтажів, проведення обговорень побаченого (практ., 2 год.).

Практичне заняття 17. Значення колективного відвідування театру, кіно для сприймання літератури як твору мистецтва. Види роботи, що передбачають обговорення побаченого. Виготовлення фотомонтажів, презентацій, написання творчих робіт (2 год.).

Тема 53. Літературні екскурсії, їх педагогічна мета (практ., 2 год.).

Практичне заняття 18. Педагогічна мета літературних екскурсій. Види: екскурсії до літературних музеїв, по місцях, пов'язаних із життям і творчістю письменників або описаних у художній літературі, екскурсії в природу, до визначних культурних центрів та ін. Узагальнення матеріалів екскурсії (2 год.).

Тема 54. Літературні гуртки. Народознавча робота (практ., 2 год.).

Практичне заняття 19. Літературні гуртки. Найпоширеніші види літературних гуртків: поглибленого вивчення програмного матеріалу, літературно-творчий, літературно-драматичний, виразного читання, літературно-краєзнавчий, фольклорний. Конкретний зміст роботи гуртків. Важливе значення народознавчої роботи в школі (2 год.).

Тема 55. Шкільний літературний музей (практ., 2 год.).

Практичне заняття 20. Шкільні літературні музеї та їхня роль в активізації різноманітних позакласних заходів. Створення музею в школі – поєднання розумової діяльності, спрямованої на вивчення літератури, з посиленою практичною роботою – малюванням, ліпленням, моделюванням тощо. Екскурсії, експедиції, походи, зустрічі, листування з діячами культури для організації шкільного музею. Музей – це живий організм, який потребує поповнення і оновлення (2 год.).

Тема 56. Розвиток літературних здібностей творчо обдарованих учнів (лекц., 2 год.).

Лекція 29. Роль і педагогічна мета позакласної роботи з літератури - розвиток літературних здібностей творчо обдарованих учнів. Поглиблення літературної освіти – це естетичний розвиток учнів. Ідейно-виховне спрямування позакласної роботи з літератури (2 год.).

Тема 57. Навчання роботи з літературознавчими джерелами (лекц., 2 год.).

Лекція 30. Види літературознавчих джерел, визначені програмою з української літератури. Конспектування, виписки, тези прочитаного. Формування вмінь використовувати теоретичну базу в процесі аналізу літературних творів. (2 год.).

Тема 58. Дослідження образотворчих засобів у контексті вивчення літературних творів (лабор., 2 год.).

Лабораторне заняття 9. Художні засоби літературного твору, їх групи та характеристика. Тропи. Засоби творення художнього образу (2 год.).

Модульна контрольна робота № 6 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури

Тема 59. Педагогічна діагностика навчальної діяльності учнів (лекц., 2 год.).

Лекція 31. Оцінка навчальних досягнень студентів. Функції педагогічного оцінювання: діагностична, навчальна, виховна. Форми оцінювання: поточне, тематичне, блокове, підсумкове (2 год.).

Тема 60. Традиційні види оцінювання. Підготовка матеріалів для оцінювання (лекц., 2 год.).

Лекція 32. Традиційні види оцінювання: контрольна, самостійна робота, індивідуальна співбесіда, реферат, захист творчої роботи. Побудова питань: наукова коректність їх формулювань, глибина проникнення у проблемне поле навчальної дисципліни. Підготовка матеріалів для оцінювання (2 год.).

Тема 61. Нетрадиційні форми оцінювання: тестування, моніторинг, рейтингова система (практ., 2 год.).

Практичне заняття 21. Тестування, рейтингова система, моніторинг – нетрадиційні форми оцінювання. Соціально-психологічні та дидактичні аспекти рейтингу. Рейтинг інтегрального розвитку учня. Технологія тестового контролю успішності студентів (2 год.).

Тема 62. Технологія тестового контролю. Виготовлення тестів різних видів (лабор. 2 год.).

Лабораторне заняття 10. Тест як форма поточної та підсумкової перевірки рівня засвоєння учнями навчального матеріалу. Визначення та види тестів. Переваги тестів перед традиційними формами контролю. Обробка результатів тестування та визначення якості тестів. Виготовлення тестів різних видів (2 год.).

Тема 63. Контрольні, самостійні роботи, їх зміст та обсяг (практ., 2 год.).

Практичне заняття 22. Контрольні, самостійні роботи, їх зміст та обсяг для різних вікових груп учнів. Діагностика вміння робити самостійні логічні висновки на основі сучасних наукових даних; демонструвати різні форми і прийоми аналізу творів словесності в аспекті жанру, композиції, системи образів, мови, елементів художньої структури, новизни. Логічність та креативність учнів у процесі аналізу літературного твору (2 год.).

Тема 64. Консультації, їх види і роль у викладанні літератури (лекц., 2 год.).

Лекція 33. Різні види консультацій у процесі викладання літератури. Види навчальної діяльності, що передбачають попередню консультацію. Індивідуальна робота з учнями (2 год.).

Тема 65. Оцінювання індивідуальної співбесіди, доповіді, реферату (практ., 2 год.).

Практичне заняття 23. Особливості оцінювання індивідуальної співбесіди. Вимоги до доповіді на літературознавчу тему. Критерії оцінювання реферату (2 год.).

Тема 66. Вимоги до рівня знань і умінь учнів різного віку, критерії їх оцінювання (лекц., 2 год.).

Лекція 34. Вимоги до рівня знань і умінь учнів різного віку. Критерії оцінювання знань, умінь, навичок: обсяг і глибина знань основних фактів; уміння критично і творчо розглядати відомі в літературознавстві погляди на проблемні та дискусійні питання, належний рівень мовленнєвої та загальної культури, володіння нормами літературної вимови (2 год.).

Модульна контрольна робота № 7 (2 год.).

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Лабораторних	Самостійна робота
Семестр 5 Змістовий модуль 1 Наукові основи вивчення української літератури в школі								
1.	1. Методика навчання літератури як наука. Становлення і розвиток шкільної літературної освіти.	2	2	2	-	-	-	-
2.	2. Освітньо-виховні завдання шкільного курсу літератури.	2	2	2	-	-	-	-
3.	3. Шляхи розвитку методики навчання української літератури.	2	2	2	-	-	-	-
4.	4. Розвиток шкільної освіти від XVI ст. до XIX. Методика літератури на сучасному етапі.	3	2	2	-	-	-	1
5.	5. Зміст і структура шкільної літературної освіти. Програми з української літератури.	3	2	2	-	-	-	1
6.	6. Хронологічно-тематичний принцип побудови курсу літератури у 5-7 класах. Зміст завдань з української літератури для класів,	3	2	-	-	-	2	1

	<i>що навчаються за програмою НУШ</i>							
7.	7. Пропедевтичний характер курсу літератури у 8 класах. Вивчення елементів теорії літератури у 5-8 класах.	2	2	-	-	-	2	-
8.	8. Історично-хронологічні закономірності розвитку української літератури – курс програми 9-11 класів. Найважливіші положення теорії літератури. Календарне планування.	3	2	-	-	-	2	1
9.	9. Особливості вивчення української літератури в школах різних типів (рівень стандарту, академічний та профільний рівень).	3	2	2	-	-	-	1
10.	10. Учитель-словесник і його професійні якості. Наукова організація праці учителя літератури. Шкільний кабінет літератури.	3	2	2	-	-	-	1
11.	Модульна контрольна робота № 1	2	2	-	2	-	-	-
Разом		28	22	14	2	-	6	6

Змістовий модуль 2

Основні етапи вивчення художнього твору на уроках української літератури

12.	11. Урок української літератури як основна форма навчально – виховного процесу.	2	2	2	-	-	-	-
13.	12. Типи уроків класного читання.	2	2	-	2	-	-	-
14.	13. Моделі уроків української літератури: традиційні та нестандартні. Структура уроків різних типів.	2	2	-	2	-	-	-
15.	14. Вивчення біографії та ідеостилю письменника.	2	2	-	2	-	-	-
16.	15. Основні етапи вивчення	2	2	2	-	-	-	-

	<i>літературного твору.</i>							
17.	16. Етап читання художнього твору.	2	2	-	2	-	-	-
18.	17. Етап аналізу літературного твору.	2	2	2	-	-	-	-
19.	18. Підсумкові заняття як завершальний етап вивчення твору.	2	2	-	2	-	-	-
20.	19. Засоби вивчення української літератури: піручники, інформаційні технології, мультимедійні та ін. засоби навчання.	2	2	-	2	-	-	-
21.	20. Аналіз підручників з української літератури для шкіл різних рівнів.	2	2	-	-	-	2	-
22.	21. Інтерактивні технології навчання на уроках літератури	2	2	-	-	-	2	-
23.	Модульна контрольна робота № 2	2	2	-	2	-	-	-
Разом		24	24	6	14	-	4	-

Змістовий модуль 3

Вивчення творів з огляду їх жанрово-родової специфіки

24.	22. Особливості вивчення різних видів навчального матеріалу.	2	2	2	-	-	-	-
25.	23. Методика вивчення епічних творів.	3	2	2	-	-	-	1
26.	24. Методика вивчення ліричних творів.	3	2	-	2	-	-	1
27.	25. Методика вивчення драматичних творів.	3	2	-	2	-	-	1
28.	26. Методика вивчення фольклорних творів.	3	2	-	2	-	-	1
29.	27. Вивчення літературно-критичних та літературознавчих праць.	2	2	2	-	-	-	-
30.	28. Формування в учнів теоретико-літературних понять.	2	2	2	-	-	-	-
31.	29. Специфіка вивчення літератури рідного краю.	2	2	2	-	-	-	-

32.	Модульна контрольна робота № 3	2	2		2			
	Разом	22	18	10	8	-	-	4

Семестр 6
Змістовий модуль 4
Методи та прийоми вивчення української літератури в школі

33.	29. Загальний огляд методів і прийомів вивчення української літератури в школі.	2	2	2	-	-	-	-
34.	30. Метод бесіди. Види бесіди.	3	2	-	2	-	-	1
35.	31. Метод лекції. Види лекцій.	2	2	2	-	-	-	-
36.	32. Метод спостереження над літературним матеріалом.	3	2	-	-	-	2	1
37.	33. Метод аналізу, узагальнення, порівняння.	2	2	-	2	-	-	-
38.	34. Метод наочності, її різноманітність і інтерактивність.	3	2	-	2	-	-	1
39.	35. Ігрові методи. Організація конкурсів, змагань, рольових ігор на уроках літератури.	3	2	-	2	-	-	1
40.	36. Самостійна робота учнів. Метод проєктів, круглих столів, дискусій.	3	2	2	-	-	-	1
41.	37. Основні методичні прийоми роботи з учнями на уроках літератури	2	2	2	-	-	-	-
42.	38. Проблемне викладання української літератури.	3	2	2	-	-	-	1
43.	Модульна контрольна робота № 4	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	28	22	10	10	-	2	6

Змістовий модуль 5
Розвиток літературно-творчих здібностей учнів та оцінювання навчальних досягнень

44.	39. Розвиток усного і писемного мовлення учнів у процесі шкільного вивчення літератури.	2	2	2	-	-	-	-
45.	40. Система творчих робіт. Типи і структура уроків із розвитку мовлення школярів.	2	2	2	-	-	-	-
46.	41. Особливості навчання учнів писати творчі роботи різних типів.	3	2	2	-	-	-	1
47.	42. Написання реферату на літературознавчу тему	2	2	2	-	-	-	-
48.	43. Навчання учнів робити порівняльну характеристику героїв.	3	2	-	2	-	-	1
49.	44. Виробляти вміння цитатної характеристики героїв твору.	3	2	-	-	-	2	1
50.	45. Складання конспекту, плану, тез доповіді на літературну тему.	2	2	2	-	-	-	-
51.	46. Система роботи над усним переказом художнього тексту.	2	2	-	2	-	-	-
52.	47. Навчання відтворювати діалоги та полілоги, читати твори в ролях.	3	2	-	-	-	2	1
53.	48. Навчання виразного читання гумористичних творів.	2	2	-	2	-	-	-
54.	Модульна контрольна робота № 5	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	26	22	10	8	-	4	4

Змістовий модуль 6 Позакласна й позашкільна робота з української літератури								
55.	49. Система навчання самостійному читанню.	2	2	2	-	-	-	-
56.	50. Уроки позакласного читання.	3	2	2	-	-	-	1
57.	51. Шкільні факультативні курси з української літератури.	3	2	2	-	-	-	1
58.	52. Колективне відвідування театру, кіно. Виготовлення фотомонтажів, проведення обговорень побаченого.	2	2	-	2	-	-	-
59.	53. Літературні екскурсії, їх	3	2	-	2	-	-	1

	<i>педагогічна мета.</i>							
60.	54. Літературні гуртки. <i>Народознавча робота.</i>	3	2	-	2	-	-	1
61.	55. Шкільний літературний музей.	2	2	-	2	-	-	-
62.	56. Розвиток літературних здібностей творчо обдарованих учнів.	2	2	2	-	-	-	-
63.	57. Навчання роботи з літературознавчими джерелами.	3	2	2	-	-	-	1
64.	58. Дослідження образотворчих засобів у контексті вивчення літературних творів.	3	2	-	-	-	2	1
65.	Модульна контрольна робота № 6	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	28	22	10	10	-	2	6

Змістовий модуль 7 Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури								
66.	59. Педагогічна діагностика навчальної діяльності учнів.	2	2	2	-	-	-	-
67.	60. Традиційні види оцінювання. Підготовка матеріалів для оцінювання.	3	2	2	-	-	-	1
68.	61. Нетрадиційні форми оцінювання: тестування, моніторинг, рейтингова система.	3	2	-	2	-	-	1
69.	62. Технологія тестового контролю. Виготовлення тестів різних видів.	3	2	-	-	-	2	1
70.	63. Контрольні, самостійні роботи, їх зміст та обсяг.	3	2	-	2	-	-	1
71.	64. Консультації, їх види і роль у викладанні літератури.	2	2	2	-	-	-	-
72.	65. Оцінювання індивідуальної співбесіди, доповіді, реферату.	3	2	-	2	-	-	1
73.	66. Вимоги до рівня знань і умінь учнів різного віку, критерії їх оцінювання.	3	2	2	-	-	-	1
74.	Модульна контрольна робота № 7	2	2	-	2	-	-	-

	Разом	24	18	8	8	-	2	6
	Разом за навчальним планом	180	148	68	60	-	20	32

5. Теми семінарських занять
(не передбачені навчальним планом)

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Змістовий модуль №1 Наукові основи вивчення української літератури в школі	Кількість годин
1	Хронологічно-тематичний принцип побудови курсу літератури у 5-7 класах. Зміст завдань з української літератури для класів, що навчаються за програмою НУШ.	2
2	Пропедевтичний характер курсу літератури у 8 класах. Вивчення елементів теорії літератури у 5-8 класах.	2
3	Історично-хронологічні закономірності розвитку української літератури – курс програми 9-11 класів. Найважливіші положення теорії літератури.	2
	Змістовий модуль № 2 Основні етапи вивчення художнього твору на уроках української літератури	
4	Аналіз підручників з української літератури для шкіл різних рівнів.	2
5	Інтерактивні технології навчання на уроках літератури.	2
	Змістовий модуль № 4 Методи та прийоми вивчення української літератури в школі	
6.	Метод спостереження над літературним матеріалом.	2
	Змістовий модуль № 5 Розвиток літературно-творчих здібностей учнів та оцінювання навчальних досягнень	
7.	Формування вмінь цитатної характеристики героїв твору.	2
8.	Навчання відтворювати діалоги та полілоги, читати твори в ролях.	2

	Змістовий модуль № 6 Позакласна й позашкільна робота з української літератури	
9.	<i>Дослідження образотворчих засобів у контексті вивчення літературних творів.</i>	2
	Змістовий модуль № 7 Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури	
10.	<i>Технологія тестового контролю. Виготовлення тестів різних видів.</i>	2
	Разом	20

7. Теми практичних занять

№ з/п	Змістовий модуль №1 Наукові основи вивчення української літератури в школі	Кількість годин
1	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	
	Змістовий модуль №2 Основні етапи вивчення художнього твору на уроках української літератури	
2	<i>Типи уроків класного читання</i>	2
3	<i>Моделі уроків української літератури: традиційні та нестандартні. Структура уроків різних типів.</i>	2
4	<i>Вивчення біографії та ідеостилю письменника.</i>	2
5	<i>Етап читання художнього твору.</i>	2
6	<i>Підсумкові заняття як завершальний етап вивчення твору.</i>	2
7	<i>Засоби вивчення української літератури: підручники, інформаційні технології, мультимедійні та інші засоби навчання.</i>	2
8	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
	Змістовий модуль №3 Вивчення творів з огляду їх жанрово-родової специфіки	
9	<i>Методика вивчення ліричних творів.</i>	2
10	<i>Методика вивчення драматичних творів.</i>	2
11	<i>Методика вивчення фольклорних творів.</i>	2
12	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2

	Змістовий модуль №4 Методи та прийоми вивчення української літератури в школі	
13	Метод бесіди. Види бесід.	2
14	Метод аналізу, узагальнення, порівняння.	
15	Ігрові методи. Організація конкурсів, змагань, рольових ігор на уроках літератури.	2
16	Метод наочності, її різноманітність і інтерактивність.	2
17	Модульна контрольна робота № 4	2
	Змістовий модуль №5 Розвиток літературно-творчих здібностей учнів та оцінювання навчальних досягнень	
18	Навчання учнів робити порівняльну характеристику героїв.	2
19	Система роботи над усним переказом художнього тексту.	2
20	Навчання виразного читання гумористичних творів.	2
21	Модульна контрольна робота № 5	2
	Змістовий модуль № 6 Позакласна й позашкільна робота з української літератури	
22	Колективне відвідування театру, кіно. Виготовлення фотомонтажів, проведення обговорень побаченого.	2
23	Літературні екскурсії, їх педагогічна мета.	2
24	Літературні гуртки. Народознавча робота.	2
25	Шкільний літературний музей.	2
26	Модульна контрольна робота № 6.	2
	Змістовий модуль № 7 Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури	
27	Нетрадиційні форми оцінювання: тестування, моніторинг, рейтингова система.	2
28	Контрольні, самостійні роботи, їх зміст та обсяг.	2
29	Оцінювання індивідуальної співбесіди, доповіді, реферату.	2
30	Модульна контрольна робота	2
	Разом	60

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів під час вивчення курсу складається з різних її видів: підготовки до аудиторних занять (в основному до практичних), а саме: актуалізації знань фактичного матеріалу з української літератури; аналізу навчальних програм з української літератури для середніх і старших класів шкіл різних типів; аналізу запропонованих програм для факультативів з української літератури; створення програм для літературознавчих гуртків. Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою застосування фактичних знань для конструювання уроків різних типів, підбору прийомів, засобів, вправ і завдань для демонстрації різних методів навчання; формулювання завдань для контрольних, самостійних, творчих робіт учнів; виготовлення тестів різних видів. У процесі самостійної роботи студенти повинні навчитися виготовляти дидактичний матеріал до уроків української літератури: підбирати відеофільми та презентації відповідно до запланованого часу з електронних носіїв, створювати презентації відповідно до теми самостійно, підбирати засоби для проведення навчальних ігор та інших нетрадиційних інтерактивних форм навчання.

№ з/п	Змістовий модуль №1 Наукові основи вивчення української літератури в школі	Кількість годин
1	4. Використання наукової та творчої спадщини видатних українців для розвитку методики української літератури.	1
2	5. Аналіз навчальних програм із української літератури для учнів 5-11 класів. Календарне планування.	1
3	6. Зміст завдань з української літератури для класів, що навчаються за програмою НУШ.	1
4	8. Простежити, у чому полягає суть історико-хронологічного принципу побудови програми з української літератури у 9-11 класах.	1
5	9. Провести порівняльну характеристику змісту програм з української літератури для шкіл різних типів.	1
6	10. Віртуально спроектувати сучасний кабінет української літератури.	1
	Змістовий модуль № 3	

	Вивчення творів з огляду їх жанрово-родової специфіки	
7	23. Методика вивчення епічних творів.	1
8	24. Методика вивчення ліричних творів.	1
9	25. Методика вивчення драматичних творів.	1
10	26. Методика вивчення фольклорних творів.	1
	Змістовий модуль № 4 Методи та прийоми вивчення української літератури в школі	
11	30. Підготувати фрагменти уроку з використанням інтерактивної бесіди. Аргументувати її ефективність.	1
12	32. Дібрати тему, під час вивчення якої доцільно використати метод спостереження. Як це зробити?	1
13	35. Креативність учителя у використанні наочності на уроках української літератури.	1
14	35. Продемонструвати ігрові методи навчання під час вивчення літературного матеріалу.	1
15	36. Метод проєктів, круглих столів, дискусій на уроках літератури.	1
16	38. Дібрати теми з української літератури, під час вивчення яких можна використовувати проблемні запитання.	1
	Змістовий модуль № 5 Розвиток літературно-творчих здібностей учнів та оцінювання навчальних досягнень	
17	41. Продемонструвати різноплановість уроків розвитку мовлення за програмою 5-7 класів.	1
18	43. Провести порівняльну характеристику героїв.	1
19	44. Методика виконання цитатної характеристики героя літературного твору.	1
20	45. Методи навчання учнів відтворювати діалоги та полілоги, читати твори в ролях.	1
	Змістовий модуль № 6 Позакласна й позашкільна робота з української літератури	
21	50. Дібрати теми для уроків позакласного читання у 5-8 класах.	1
22	51. Дібрати програму для шкільних факультативних	1

	<i>курсів із української літератури.</i>	
23	<i>53. Спроєктувати проведення літературної екскурсії.</i>	1
24	<i>54. Скласти програму літературного гуртка. Дібрати назву та стиль проведення занять.</i>	1
25	<i>57. Навчання роботи з літературознавчими джерелами.</i>	1
126	<i>58. Продемонструвати використання образотворчих засобів у контексті вивчення літературного твору.</i>	1
	Змістовий модуль № 7 Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури	
27	<i>60. Підготовка матеріалів для традиційного виду оцінювання знань учнів</i>	1
28	<i>61. Скласти систему нетрадиційних форм оцінювання.</i>	1
29	<i>62. Виготовлення тестів різних видів.</i>	1
30	<i>63. Розробити завдання для проведення контрольних, самостійних робіт.</i>	1
31	<i>65. Оцінювання індивідуальної співбесіди, доповіді, реферату.</i>	1
32	<i>66. Визначити критерії оцінювання учнів різного віку.</i>	1
	Разом	32

9. Індивідуальні завдання (не передбачені навчальним планом)

10. Методи навчання

Під час реалізації завдань навчальної дисципліни використовуються різні форми засвоєння матеріалу, різноманітні методи (за джерелом знань: словесні, наочні, практичні; відповідно до характеру пізнавальної діяльності учнів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький; на основі цілісного підходу до діяльності: методи організації та виконання, методи стимулювання та мотивації, методи контролю та самоконтролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності; з точки зору забезпечення продуктивної особистісно-орієнтованої освіти: когнітивні, креативні, оргдіяльнісні; а також евристичні методи, методи проблемної освіти та інші; під час роботи з літературними творами: метод творчого сприйняття, аналізуючий, синтезуючий методи), а також технології (інформаційні, ігрові, інтерактивні методи освіти, проблемна освіта, модульні, комунікативні).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Методика навчання літератури» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи письмового контролю: модульні письмові тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																			
5 семестр																			
Змістовий модуль I					Змістовий модуль II								Змістовий модуль III						СРС
Т 4	Т 5	Т 6	Т 10	М К Р 1	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20	М К Р 2	Т 23	Т 24	Т 25	Т 26	Т 27	М К Р 3	
5	5	5	5	10	5	5	2	3	2	3	5	5	5	5	5	5	5	5	
30					30								30						
100																			

Поточне тестування та самостійна робота																					
6 семестр																					Екзамен
Змістовий модуль IV						Змістовий модуль V					Змістовий модуль VI						Змістовий модуль VII				
Т 30	Т 32	Т 34	Т 35	Т 36	М К Р 4	Т 41	Т 43	Т 44	Т 47	М К Р 5	Т 50	Т 53	Т 54	Т 57	Т 58	М К Р 6	Т 60	Т 62	Т 63	М К Р 7	
3	3	3	3	3	5	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	5	3	3	4	5	
20						20					15						15				
100																					

Система контролю знань та умови складання екзамену

Навчальна дисципліна «Методика навчання української літератури» оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з 7 змістових модулів.

Підсумковою формою контролю є усний екзамен (максимальна кількість балів – 30).

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою в балах	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	F	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	X	Незадовільно з можливістю повторного складання

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та

	умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль охоплює бали за поточну роботу студента на практичних та лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів відбувається після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських, практичних та лабораторних заняттях, під час виконання самостійної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- база відео- та електронних матеріалів

14. Рекомендована література

Основна:

1. Концепція літературної освіти в 11-річній загальноосвітній школі. URL: <https://docs.google.com › edit> (дата звернення 20.12. 2023). Кизилова, В. (2015).
2. Концепція Нової української школи (2016). URL: https://drive.google.com/file/d/0BzZHdib_sbF5ZnZmODlBV0JmTnc/view
3. Державний стандарт базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannyaderzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
4. Типова освітня програма закладів середньої освіти II ступеня (5-9 класи) наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 р. № 235 URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitniprogrami-dlya-2-11-klasiv>
5. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи. Мовнолітературна освітня галузь. (2021). URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-niprohramy/movno-literaturna-osvitnia-haluz/zarubizhna-literatura/>
5. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
6. «Світ філолога»: навчально-методичний портал для вчителя зарубіжної літератури. URL: <https://svitfilologa.com.ua/>
7. Баран У. Комунікація у літературі для дітей та юнацтва. Монографія. Львів: Центр дослідження літератури для підлітків та юнацтва. 2017, 240 с.
8. Власик Н. Вплив сучасної української літератури на формування світоглядних цінностей особистості (на прикладі творів Оксани Думанської). Генезум. 2020, № 10. СС. 28–39. URL: <https://genezum.org › library> (дата звернення 20.12.2023).
9. Ворошило Т. Література як основний засіб формування духовного світу старшокласників. Методичний пошук: Викладацько-студентські наукові роботи з питань методики викладання мови і літератури. Житомир: Вид-во: ЖДУ ім. І.Франка, 2014. Випуск дванадцятий. Частина II. СС. 59–63.

10. Качак Т. Сучасна українська література для дітей та юнацтва як зміст літературної освіти: Івано-Франківськ: *Гірська школа українських Карпат*. № 17 2017. URL: <http://mountainschool.pu.if.ua> > files > Issue_ (дата звернення 20.12.2023).

11. Клочек Г. Чи туди йдемо? (Про сучасний стан шкільної літературної освіти в Україні). *Освіта і управління: науково-практичний журнал*. № 3-4. С.68–74

12. Чумак, О. Духовно-моральне виховання особистості: теорія та практика : науково-методичний посібник / за заг. ред. Л.Михайлової. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 250 с. URL: <https://znayshov.com> > (дата звернення 20.12.2023).

13. В. І. Шуляр. Теоретико-методичні засади сучасного уроку української літератури в основній і старшій школі: автореф. дис.. д-ра пед. наук: Херсон, Україна, 2015.

Додаткова:

1. Бабійчук Т. Будьмо успішними! (Заняття з української літератури: через відео фрагменти – до творчості, ефектності, ефективності). *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2006. №7–8. С. 34–40.

2. Бедрик Л. Основи віршування. Картки до теми для 7-го класу. *Українська мова та література*. 6 (550), лютий, 2008. С. 10–14.

3. Бондар М. «Ой веснонько, весно...». Сценарій фольклорного свята. *Українська мова та література*. 9 (601), березень, 2009. С. 3–6.

4. Бронзенко Т. Як навчити свідомо сприймати літературу? (Проблемно-пошукові та дослідницькі завдання в системі ідейно-художнього аналізу твору). *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 7. С. 47–57.

5. VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта: традиції і новаторство»: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 17 травня 2019 р., м. Київ / Інститут педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. 373 с.

6. П'яті Волошинські читання. Творча майстерня Ніли Волошиної у перспекції філологічного простору Нової української школи, тези доповідей Усеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 23-25 червня 2017 року), Миколаїв, Україна, 2017.

7. Гальонка О. Зрозуміти письменника (Як провести літературно-мистецьке свято М.Коцюбинського в школі). *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 3. С. 118–124.

8. О. А. Гнізділова, «Ідентифікація феномену “науково-педагогічна школа”», Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного

університету імені В. Г. Короленка. *Педагогічні науки*. Вип. № 60, с. 76-84, 2014.

9. Головецька Н. Як написати «Весняний етюд». 9-й клас. *Українська мова та література*. 47 (447), грудень, 2005. С. 10–13.

10. Дворська М. «І мене в сім'ї великій...». Літературно-музична композиція. *Українська мова та література*. 5 (549), лютий, 2008. С. 20–24.

11. Денисюк Я. Як народжується художній твір? (Урок з розвитку зв'язного мовлення - творча лабораторія у 9 класі). *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2008. № 2. С. 34–42.

12. Кирик Н. Фольклорні жанри малих форм та декоративне мистецтво. 10-й клас. *Українська мова та література*. 19–20 (515–516), травень, 2007. С. 22–25.

13. Кривенко О. Мудрі прислів'я та приказки. 5-й клас. *Українська мова та література*. 17(513), травень, 2007. С. 4–7.

14. Лаборева О. Більший живописець, аніж поет? Відгук на картину Т. Шевченка «Катерина». 10-й клас. *Українська мова та література*. 19–20 (515–516), травень, 2007. С. 17–19.

15. Лис С. Іван Андрусак – поет, прозаїк, перекладач, літературний критик. Урок 1. Огляд поетичних збірок. *Українська мова та література*. 17–19 (609–611), травень, 2009. С. 26–31.

16. Ляшкевич А. Живе слово: розвиток комунікативно-творчих умінь і навичок учнів (Програма гуртка для школярів 5-7-х класів загальноосвітніх навчальних закладів). *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2008. № 5. С. 71–84.

17. Матюша В. Творчість Степана Процюка. Урок 1. Особливості художнього стилю письменника. *Українська мова та література*. 17–19 (609–611), травень, 2009. С. 35–36.

18. Півторак В. Вчити творити (Метод проектів у роботі вчителя-словесника, спроба методичного путівника). *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2006. № 9–10. С. 18–3

19. Радченко І., Орлова О. Експрес-практикум з теорії української літератури для учнів 6-х класів. *Українська мова та література*. 23–24 (519–520), червень, 2007.

20. Редько Т. Два уроки однієї теми. *Українська мова та література*. 5(549), лютий, 2008. С. 12–15.

21. Розвиток зв'язного мовлення: система, проблеми, шляхи вдосконалення, види контролю. *Українська мова та література*. 11 (507), берень, 2007. С. 3–24.

22. Тернавська Т. Шукаймо щастя за Сковородою (Мультимедійний урок-презентація у 9 класі). *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2008. № 5. С. 24–34.

23. Ткач А., Гірш Р., Семчук Д. Ліричний твір та його ознаки. *Українська мова та література*. 6 (550), лютий, 2008. С. 14–24.

24. Ткач А., Гірш Р., Семчук Д. Мовні особливості ліричного твору. заняття за програмою факультативного курсу «Аналіз ліричного твору» для 8-х (9-х) класів загальноосвітніх навчальних закладів. *Українська мова та література*. 44 (540), листопад, 2007. С. 27–32.

25. Уліщенко В. Не бійтесь заглядати в ... Інтернет (Опосередковане спілкування вчителя та учнів на сучасному уроці літератури). *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2008. № 4. С. 28–35.

26. Чередник Т. Професія – вчитель : методика викладання літератури в термінах і поняттях. *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 7. С. 124–127.

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. М. Українська література : підручник для 5 класу загальноосвіт. навч. закл. Київ : Грамота, 2013. 288 с.

2. Коваленко Л. Т. Українська література : підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Вид. дім «Освіта», 2013. 288 с.

3. Авраменко О. М. Українська література : підручник для 6 класу загальноосвіт. навч. закл. Київ : Грамота, 2014. 264 с.

4. Коваленко Л. Т. Українська література : підруч. для загальноосвіт. навч. закладів 6 клас. Київ: Вид. дім «Освіта», 2014. 240 с.

5. Коваленко Л. Т. Українська література : підручник для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. Київ: Освіта, 2015. 272 с.

6. Міщенко О. І. Українська література : підруч. для 7 класу загальноосвіт. навч. Закладів. Київ : Генеза, 2015. 264 с.

7. Авраменко О. Українська література : підруч. для 8 класу загальноосвіт. навч. закл. Київ : Грамота, 2016. 256 с.

8. Міщенко О. І. Українська література : підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Генеза, 2016. 272 с.

9. Слоньовська О. В. Українська література : підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Літера ЛТД, 2016. 352 с.

10. Коваленко Л. Т. Українська література : підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: УОВЦ «Оріон», 2016. 288 с.

11. Пахапенко В. І. Українська література : підручник для 8 класу

загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Грамота, 2016. 272 с.

12. Міщенко О. І. Українська література : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Генеза, 2017. 280 с.

13. Коваленко Л. Т. Українська література : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : УОВЦ «Оріон», 2017. 320 с.

14. Авраменко О. Українська література : підручник для 9 класу загальноосвітніх навч. закл. Київ: Грамота, 2017. 336 с.

15. Слоньовська О. В. Українська література : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик, Н. С. Курінна, Л. Т. Шевчук. Київ : Літера ЛТД, 2017. 288 с.

16. Авраменко О. Українська література : підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень). Київ : Грамота, 2010. 260 с.

17. Українська література : підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (профільний рівень) / Г. Ф. Семенюк, М. П. Ткачук, О. Слоньовська та ін. Київ : Освіта, 2010. 416 с.

18. Українська література : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень) / Г. Ф. Семенюк, М. П. Ткачук, О. В. Слоньовська та ін.; за заг. ред. Г. Ф. Семенюка. Київ : Освіта, 2011. 416 с.

19. Мовчан Р. В., Авраменко О. М., Пахаренко В. І. Українська література : підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень) / наук. ред. Р. В. Мовчан. Київ: Грамота, 2011. 352 с.

20. Українська література. 11 клас. Профільний рівень : Хрестоматія-довідник / Упоряд. О. І. Борзенко. Київ: Ранок, 2011. 880 с.

21. Українська література : Хрестоматія для підготовки до ЗНО / упоряд. та перед. О. М. Авраменко. 3-тє вид., випр. й доп. Київ : Грамота, 2016. 496 с.

15. Інформаційні ресурси

UkrLit - <http://ukrlit.com.ua/>

Український цент – <http://www.ukrcenter.com/>

Тернопільська обласна наукова бібліотека – <http://www.library.te.ua/>

www.pysar.tripod.com – класична українська література;

www.poetryclub.com.ua – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літературу рив;

www.poetry.uazone.net – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;

www.books.ms.km.ua – твори репресованих українських письменників;

www.lib.proza.com.ua – твори сучасних українських та зарубіжних авторів;

www.litopys.narod.net – бібліотека давньоукраїнського письменства, оригінали творів, переклади, коментарі, історичні відомості;

www.nbuv.gov.ua/tb/ukr.html – зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку XX ст. та ін.